

PRAMÍNEK

Č. 88 | INFORMACÍ Z BAČALEK A LIČNA | 7/2019

JAK JE TO S TOU UNIVERZITOU PRO DŮCHODCE?

Pořád se mi nedaří napsat pár slov o tom, jak je fajn setkávat se se svými vrstevníky, a že vůbec nevadí, jestli je jim šest, nebo šedesát. Že je fajn chtít po sobě a tím pádem i po druhých, aby byli v centru dění, aby se mohli potkávat se vzdělanými a zkušenými lidmi, aby mohli předávat své postřehy, názory, a hlavně zkušenosti těm druhým. Protože když někdo poslouchá mě a mé zkušenosti, rozhodně chci zase já slyšet jeho. Jeho názory, postřehy, nápady. Komunita lidí v Univerzitě třetího věku je zvláštní. Zprvu jsou

Povídá se v klidu a rozvážně, prostě tak, jak je zvykem u studentů "třetího věku".

Budeme vám postupně přinášet příběhy a povídání od seniorů, kteří se již několik měsíců i let potkávají právě na Univerzitě třetího věku. A představte si, že nikam do Prahy nejezdí. Setkávají se v místech, kde sami bydlí, přesto jsou studenty univerzity. Jak je to možné? To si můžete přečíst příště. Dnes první příspěvky od autorů, kteří žijí opravdu jako naši sousedé, tedy v Libáni.

Alena Varhanová

všichni ostýchaví, nemluvní, ale pak si vyslechnou zajímavé povídání svých učitelů, což jsou vždy vysokoškolští kantoři, a najednou, jako by se rozhrnula opona. Všichni k tomu chtějí něco říct, všichni se již v životě potkali s něčím nebo s někým, o kom či o čem bylo povídání při přednášce. A pořadatelé, říkají jim tutoři, musí diskuse ukončit, protože by byly nekonečné. Najednou lidé, kteří již léta s nikým pořádně třeba nepromluvili, mají pocit, že je chce a může jiný poslouchat. Najednou mají nová přátelství, náhle se dozví o sousedech tolik nového, krásného. A nejen o sousedech. Také o věcech, událostech a místech, o kterých dosud možná ani neslyšeli.

Ctnost – slůvko, které je v zapomnění

Přednáška o etice při studiu na Univerzitě třetího věku mne přiměla hlouběji se zamyslet nad významem slova CNOST. Aniž bych dělal nějaký rozbor, tak jsem nabyl dojmu, že toto slůvko v běžné slovní zásobě moc nepoužíváme, a ani v literatuře, mám na mysli krásnou i odbornou, se často neobjevuje.

Časem na to slůvko padá prach a mizí v zapomnění. Přitom je to slůvko velkého významu, které je třeba brát vážně vždy, když je použito v lidském jednání směřovanému k pravdě a lásce.

Mám obavu, že v hovoru na tom nejsou lépe ani slova čest a úcta, moudrost, spravedlnost a statečnost. Větší použití snad mají slova víra, naděje a láska, protože jsou používány v křesťanské liturgii a uváděny jako ctnosti Božské.

Školou ctnostného života nám tedy mohou být nejvšednější okamžiky dne, nejvšednější otázky, které nám předkládá běžný život. Definice ctnosti je krátká: „Ctnost je trvalý dobrý zvyk“ s důrazem na slůvko dobrý. Ctnost neupadne v zapomnění, budeme-li ji směřovat ke ctnosti nejvyšší a tou je láska. Láska k rodině, k okolí, ke světu, k přírodě.

Karel Niedoba, Libáň

Všechny tyto pojmy jsou z hlediska etiky důležité už od doby Sokrata, Platona a Aristotela. Orientace v nich není jednoduchá, jak by se mohlo na první pohled zdát. Vezměme např. MOUDROST. Je to vlastnost, která ve společnosti má poměrně vysoký kredit. Bohužel, moudrost je často zaměňována s chytrostí, ale moudrost a chytrost není totéž. Chytrý je i ten, co vykrade banku a nechtynou ho. Rozhodně to ale není jedinec moudrý. Mnozí lidé si myslí,

že moudrost spočívá v množství vědomostí, že spočívá ve vzdělání, že moudrý člověk je ten, kdo je bystrý a vynalézavý. Praktický život však ukazuje, že lidé chytří, bystří, vynalézaví, mající mnoho vědomostí, dělají často velmi nemoudrá rozhodnutí. Dodávám ještě, že chytrost je zkorumpovatelná, egoistická a není sebekritická. V čem tedy tkví tajemství moudrosti? Moudrý je ten, kdo umí rozeznat dobro od zla, pravdu od lži a spravedlnost od nespravedlnosti. Podstatné je ale to, že takový člověk dokáže pro dobro, pravdu a spravedlnost i žít.

Ctnosti mají i svůj psychologický rozměr, zbavují člověka tvrdosti a činí ho šťastným. Činí ho také pokorným, slušným a skromným. Je toto vše, co jsem v předchozích větách vyslovil charakteristické pro společnost (člověka) 21. století? K zamyšlení uvedu několik příkladů. Jsme vyspělá společnost, kulturně, technicky i z hlediska životní úrovně, a přesto jsou zde některé jevy či problémy, nad kterými se je třeba přinejmenším zamyslet.

Tak na příklad: máme větší domy, ale menší rodiny, máme více vymožeností, ale méně času. Máme víc titulů, ale méně zdravého rozumu. Máme víc vědomostí, ale méně soudnosti, čteme málo, ale hodně sledujeme televizi. Přidali jsme roky životu, ale ne život rokům. Cestujeme na měsíc, ale nemáme čas navštívit přátele.

Smějeme se málo, přitom je to tak levné.

Marfuša nebo Nastěnka?

Pročítám si znovu přednášky o barokním sochařství v Čechách – o překrásné, promyšlené výzdobě Květné zahrady a saly terreny v Kroměříži, o kamenných strážcích Karlova mostu a dalších skvostech barokního sochařství u nás. Nakonec se zastavím u Kuksu a zamyslím se nad souborem soch Matyáše Brauna zobrazujících lidské ctnosti a neřesti. A říkám si, čím to je, že nás na první pohled více zaujmou /nebo snad pobaví/ Neřesti než Ctnosti? - Nebo se mýlím? Neřesti - mají výraz roz dováděný, lstivý, potměšilý, prostopášný, nespoutaný... vyvolávají úsměv na tváři. Ctnosti se tváří mile, laskavě, vážně – pohled na ně uklidňuje.

Nemyslím si, že by nás více přitahovalo to záporné, než kladné. Jde o to, že ty špatné vlastnosti jsou výraznější, zajímavější svým ztvárněním, vtipem, napětím... A to mi právě připomíná známou pohádku *Mrazík*, o dvou sestrách – hodné a zlé. Koho si diváci více oblíbili? Hezkou milou Nastěnku nebo Marfušu se samými zápornými vlastnostmi? Odpověď zní jednoznačně:

Zlatíčko Marfušku. Proč?

Protože její špatné vlastnosti jsou vtipně podané, a tím zajímavější na pohled – na rozdíl od milého chování hodňoučké Nastěnky. Ale asi bychom byli raději jako Nastěnka, než jako její sestra Marfuša. A jak je to se sochami Ctností a Neřestí? Všechny jsou krásné a rozumíme jim. Protože každý máme

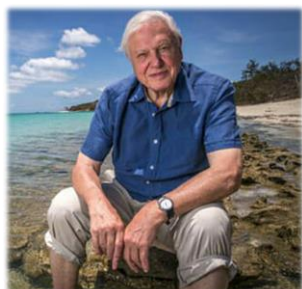
v sobě nějaké ctnosti – jistou dávku lásky, naděje, smyslu pro spravedlnost... během života se učíme moudrosti, trpělivosti, toleranci... V dnešní době máme občas nedostatek střidmosti, upřímnosti, cudnosti... Ale zároveň máme v sobě i různé neřesti - častěji je samozřejmě vidíme na těch ostatních, kteří jsou závistiví, chamtiví, lhostejní, pyšní, holdují pomluvám a různým jiným neřestem. Možná bychom se mohli zamyslet nad tím, jestli je v nás více ctností nebo neřestí. A možná bychom s tím mohli něco udělat. Zkusit být lepším člověkem. Třeba i náš život by byl lepší.

B. Macáková

PROČ VŽDY, KDYŽ ODCHÁZÍTE Z DOMU, BYSTE MĚLI NECHAT LŽIČKU S CUKREM NA ZAHRADĚ NEBO NA BALKONĚ?

Někteří lidé nemají rádi včely. Myslí si, že nás jen obtěžují, když si dělají piknik v přírodě. Faktem však je, že tato malá stvoření postupně vymírají. Bez nich bychom ale přežít nedokázali, protože odpovídají za výživu až 90 % světové populace. Na to, abyste pomohli přírodě, nemusíte objímat stromy, existují jednoduché způsoby, jak lze významně pomoci naší planetě.

Jsem britský zoolog, autor řady pořadů a televizní moderátor, je mi 92 let. Věřte, že se včely mohou zdát malé a nevýznamné, mají však obrovskou úlohu na svých bedrech – přibližně třetina potravin, které konzumujeme, je přímo opylovaná tímto hmyzem.

A posledních 5 let jejich světová populace poklesla o 30%. Situace však není beznadějná. Existuje jedna věc, kterou může udělat každý z nás.

Smíchejte vodu s cukrem a směs nechte venku na zahradě nebo na balkonu vždy, když odcházíte z domu. Pomůžete zachránit život!

Včely dokážou během sbírání pylu značně ztuhnout a nemají pak dostatek energie, aby se vrátili do úlu. Proto je můžeme vidět nehybně ležet na zemi. Pokud se u vašeho domova nebo bytu objeví takováto včela, jednoduchým řešením je nabídnout jí cukr a vodu. Tím jí pomůžete překonat její vyčerpání. Jednoduše smíchejte 2 polévkové lžíce bílého krystalového cukru s 1 polévkovou vodou a nádobu s touto směsí pak nechte na místě, kde se k ní dostane včela. Ať už je to v zahradě, na balkonu nebo na jiném podobném místě, kam se včelky dostanou.

*Sir David Attenborough
z internetu převzala A.Varhanová*

Nabídka péče o psí a kočičí společníky

Od 1. 1. 2020 lze očkovat proti vzteklině pouze ty psy, kteří jsou načipovaní. **Na přelomu září-října** do naší obce přijede MVDr. Švorcová a zájemcům o tuto vakcinaci, která bez čipování vydrží až do r. 2023, by očkování provedla u každého doma, též odčervení jak psů, tak koček. Kdo chcete **očkovat psa proti vzteklině tříletou vakcínou, přihlaste se do konce srpna** na obecním úřadě.

POZVÁNKY BAČALSKÉ

Turnaj v nohejbale

přichystali místní sportovci v čele se svým kapitánem M. Šoltyssem na druhou červencovou sobotu, tj. **13. 7. 2019**. Nejméně 6 týmů se utká v čestném turnaji o velmi hodnotné ceny. Přijďte podpořit naše týmy jako diváci či i jako náhradníci v případě, že by snad hráče skolilo horké počasí. Hraje se na hřišti za pivnicí U Bači **od 9.00 hodin**.

Letní kino na Bačalkách

Po loňské kladné odezvě na promítání za naší pivnicí jsme se rozhodli v tradici bačalského letního kina pokračovat.

V sobotu 20. července 2019 po 21.00 hodině se společně zasmějeme u premiérové české komedie **ŽENY V BĚHU**, kde ve sportovních dresech excelují dámy Zlata Adamovská, Tereza Kostková, Veronika Kubařová a jejich mužský protějšek Ondřej Vetchý.

Další promítání chystáme na **17. srpna 2019 po bačalských selských trzích**, kdy si přijdou na své obdivovatelé Hanky Vagnerové a ctitelky Adama Mišíka. Ti se nám představí v komedii **BAJKEŘI**. Bude to zkrátka jízda z kopce, taková, na jakou jsme tady na Bačalkách zvyklí ☺.

LANGOŠPÁRTY Jitky Ziegelheimové

je pro mlsouny připravena na **sobotu 10. srpna 2019** odpoledne. Soudě podle minulých ročníků se bude šikovná a usměvavá paní Jitka mít co otáčet, aby nasýtla všechny milovníky této lehoučké nafouknuté dobroty.

BAČALSKÉ SELSKÉ TRHY 2019

se za naší pivnicí odehrají **17. srpna 2019** v odpoledních hodinách. Jako vždy jsou vítáni všichni, kdo se chtějí v rolích prodejců pochlubit vším, co se jim během roku podařilo vyrobit, vypěstovat, vychovat či najít ukryté ve staré skříni po babičce. Pozvěte své přátele na zábavné odpoledne i na večerní promítání.

Toto číslo vychází 12. 7. 2019. Příští vydání Pramínku plánujeme na 13. 9. 2019.

Výtisk je zveřejněn na internetových stránkách obce www.bacalky.cz.

Měsíčník/dvouměsíčník. Vydáván na Bačalkách. Vydavatel: Spolek Bačalský Pramínek, Bačalky 101, 507 23 Libáň, IČ: 22890874. Evidenční číslo registrace periodika: MK ČR E 20239. Výtisk je zdarma. Tisk je hrazen z dobrovolných příspěvků občanů a příspěvku obce.

Tento výtisk připravili: Varhanová Alena, Kaprasová Pavlína, Rukavičková Jitka, Zeler Slávek. Dopisovatelé jsou uvedeni pod příspěvky. Za obsahovou stránku příspěvků ručí autor. Grafická úprava: J. Rukavičková. Tisk: Sl. Zeler. Další fotografie z akcí v obci najdete na www.bacalky.cz v sekci FOTOGALERIE.

Roznášku zajišťují: S. Zeler, Z. Šátková, J. Rukavičková. **S náměty a připomínkami** se obraťte na kohokoliv z naší redakční skupiny nebo pošlete na email praminek.bacalky@seznam.cz, či vložte do schránky Pramínku u pivnice na Bačalkách nebo na plotě bývalého obecního úřadu u stanoviště kontejnerů na rozhraní obcí Bačalky-Lično.

Na tisk Pramínku přispěli: Navrátilovi a Knotovi 400Kč, M. Egrtová a Š. Balcarová 500Kč, Štěpánovi 200Kč, p. Pekárek 130Kč.

Děkujeme za spolupráci a podporu. Vítejte vaše příspěvky, náměty a připomínky, aby Pramínek byl přínosem pro nás pro všechny.